

MAGYAR KURIR

Bécsből, Kedden, Július' 23dikán, 1822.

Spanyol Ország.

A' Királynak a' Fő-városba menetelekor Jún. 27d. történt lármáról ezt írja a' Madriti Quotidienne Júl. 1sőjén: „A' Király's Familiája harmad nap olta ismét itt vannak. Ő Felsege 's a' Királyi Herczegek Jún. 27d. reggeli 6 órakor tartották bėjöveleteket. A' Madriti Tisztsegek, könnyen általlátható okokból, 8 órára határozták az elfogadást, holott már az előtt való estve tudva volt, hogy a' hévség miatt korán reggel fog érkezni a' Királyi Familia. A' Communerosok (Spanyol Jacobinusok) azt állították, hogy csak azért jött illy korán a' Király, hogy azon kiáltozást ne halja: Éljen a' Constituziós Király. 'S valóban nem is volt Ő Felsegeknek 's a' Kir. Herczegeknek, a' Gárdán kívül, melly Aranjuezből lovaglott velek, egyéb kísérijök, egy sereg jó gondolkozású lakosoknál, kik Viva el Rey! kiáltás közben tolakodtak a' kocsihoz. Midőn a' palotánál kiszállott volna a' Királyi Familia, ugyan azon kiáltás hallatszott a' 2d. Gárda Batalion' rendeiből, melly a' nép közül néhányakat felboszantott. Minthogy a' Király eleve megígérte, hogy a' Cortesek' végülésében személyesen jelen leszen, elég idejek volt a' Communerosoknak czélzásaiuknak elrendelésére. Ő Felsege megérkezésének napján 's a' következő két napokon számos csapatok járták fel 's alá Madritnak utzásit, énekelvén a' Tragalát 's kiáltozván: Éljen Riego! A' kiáltások közben, go-

romba 's fenyegető szavak is hallattak a' Király személye ellen, 's a' Patroloknak nem kis munkába került elszéyeszteni a' lármázókat. Mind ez azonban, a' mint mondják, csak kezdete volt azon szándéknak, melly szerint a' népet a' Királyi Gárda ellen akarták lázzasztani. Nem lett ugyan a' gaz szándéknak az a' foganiatja, a' mit a' pártütők vártak; de még is életét veszté a' zajban egy Lambadatu nevezetű derék Gárda-tiszt. Több ízben csúfolták már ötet némellyek a' Servilis nevezetűvel, 's fenyegették a' Martillo! Martillo! (üsd agyon!) kiáltással, 's ezen ingerléseket tegnap, midőn Ő Felsege a' Cortesek ülésébe kocszított, nagy dühösséggel újították-meg. A' pártosok ugyan is imigy kezdetek kiáltozni: Éljen a' Constituzió! 's teljességgel azon voltak, hogy ezen kiáltást a' seregek is viszonozzák, 's a' Gárdákat követ hajgálták. Lambadaru, a' seregeket akarván egy részről csendesíteni, más részről pedig a' pártosokat zabolázni, utóbbiaktól körülfo-gatott 's agyon veretett. Ez a' dolog nagy dühbe hozta a' katonákat, kiket Tisztjeik nagy munkával tudtak megtartani, hogy a' gaz tettért boszszút ne álljanak. A' helybeli Militzia azonközben megérkezvén, szélytoszlatta a' csoportozókat, 's közülök a' legbotránkoztatóbbakat fogságra vitte. Azt mondják, hogy köztök vannak a' Ter-cerola nevű Ujság nyomtatójának két legényei is, kik néhány nappal ezelőtt minden Servilisek' fejére üsd agyon-t kiáltoztak. Egy derék Vitéznek, béres gyil-

kosok által való megöletése egész triumphus a' Liberalisoknak, 's mintba még ezzel be nem érhetnék, azt is kívánják, hogy azon katonák, kik csupán Viva el Rey! kiáltottak, mint lázszasztók büntetessenek meg."

A' Toulousei Echo du Midi ezeket közli: „Hivatalosan ese értésünkre, hogy Generalis Quesada, minekutána Jún. 25d. és 26d. a' Constitutziósoktól kergette-tett volna, Ronceval mellett, 200 emberrel helyet foglalt. Más nap 400 ember támadta meg, de azokon diadalmaskodott. A' Constitutziósnak 100 embert vesztettek, kik közül 40 megöletett, 60 fogságra esett, 's köztök 7 Tiszt találtatik. — A' Trappista Sen d' Urgelből elindulván ide 's tova szaguldozni, új győzedelmet vett a' Constitutzióson, részint elvesztvén, részint megsebesítvén 100 embereiket, 400-at pedig elfogván. Vidangosban egy osztály Royalista, melly hogy gyenge lábon állását titkolja, éjjenkint marsirozott, egy 680 emberből álló ellenséges tábornak megtámadott, sokakat megölt 's 24 Lovast 's 200 Gyalogot elfogott. Egy Royalista Tiszt egyedül szökött egy sereg Militziának, 's az azt vezérlő Kapitányt elfogta. A' hitvédői nagyon ijesztgetik mindenfelől ellenségeiket; seregeik jó karban vannak, 's a' Cataloniaiak csoportonként tódulnak hozzájuk, hogy győzedelmekbe részesülhessenek, úgy hogy a' Vallás tisztelői és a' Királlyal tartók igen megfundálták magokat ezen tartományokban. — Cadixből azt írják, hogy Jún. 20d. 700 ember vezet- el onnan Barcelonába.

A' Gazette de France f. h. 11d. ezeket közli Madritból Júl. 5dikéről:

„Júl. 1sőjének estvójén nagy kedvelenség uralkodott a' Királyi Gárda Batalionainak kaszárnyájiba. A' Tisztek híjába igyekeztek az indúlatokat csilapítani. Az

egész Nemzeti Gárda, 's az őrizetheli több seregek mind egybehivattak. Két Batalion Spanyol Gárda állott őrt a' Királyi palotánál."

„Két nap olta folyt már a' híre, hogy a' Királyi Gárdának fegyveréből kivetkeztetése munkában van 's ez mindeneket neki hevített."

„Az első Regiment' 3d. Bataliona, hogy minden megtámadtatásnak elejét vegye, éjjeli 11 óraker elvégzé, hogy a' városból kimenjen; hasonló czéllal volt egy másik Batalion is, 's a' szándék a' többi Batalionoknak is tudokra adatott. A' mozgás közönségessé lett; az előbbi Batalionokhoz még kötő csatolta magát, 's így a' négy Batalion különböző kapukon kimsarirozott, 's minekelötte a' Sz. Bernhard kapuja előtt egyesültek volna, a' puska-por-malomból töltéseket vettek magokhoz."

„Alig állapodott meg a' sereg, azon-nal ott termett Morillo 's illy szavakkal fogadtatott: „Éljen Morillo, a' hü Generalis! Éljen a' Király! Mi a' Király után akarunk menni, ki Madritot odahagyja." A' Generalis elejébe terjesztette, hogy a' hír költemény, 's meggyőzetésekre ajánlotta, hogy egy Deputatzióval, mellynek tagja minden Companiából egy-egy legény legyen, a' palotába fog menni 's a' Királlyal beszélteni. E' meg is történt 's Ó Felsége dicséretesen emlékezett Gárdáiról, de egyszersmind intette őket, hogy mennének vissza Madritba.

„Viszszamenvén a' Generalis a' Deputatzióval, a' Gárda-Batalionokat hadi rendben találta, kik ötten szavakkal fogadták: Éljen Morillo Generalis! Éljen a' határtalan Király! Le a' Cortesekkel! A' kiáltásnak utolsó részéért a' fenytök' törvényeire intette a' Generalis a' katonákat, 's azt kívánta, hogy

az efféle lázszító kiabálásoknak hagynának békét. „Az a kívánságunk“ felelének ők „hogy Excellentiád vezessen bennünket. Excellentiád derék és hű Generális, becsületes ember, 's dicsősége csupán ezen borostyán híjával van. Itt az alkalmosság, melly által magát halhatatlanná teheti 's a Király életét megmentheti.“ — „Legnagyobb szolgálat a' mit a' Királynak tettek az, ha Madridba visszamentek 's a' polgári háborút kerültek.“ — Generális Morillo erre a' Királynál és az egybegyült Minisztereknél a' történt dolgokról jelentést tett, 's onnan a' városi tisztséghez ment, melly szakadatlan üléseket tartott.

„Reggeli harmadfél órakor Monclá nevű Királyi mulató-kastély felé vették útjukat a' Gárdák, 's onnan az úgynevezett vas-kapun keresztül a' Királyi kastélyhoz a' Pardóhoz jöttek, 's ott égő kanóczokkal foglaltak helyet.“

„Az insurgált Batalionok Marquis Torrealát választák vezérül. A' szomszéd faluk lakosai egész készséggel tartották eleséggel a' Királyi Gárdát, kiáltozván: Eljen a' Király! Le a' Constitutzióval!

„Júl. 2d. ismét csendesség leve Madridban.“

„D. Juan Palarna, hajdani Guerilla vezér, ki a' Francia hadban El Medico név alatt volt ismeretes, penziós Tisztekből 's önvállalkozottakból formált egy valami 200 személyből álló szent csoportot, melly a' Sz. Vincze kapujánál van őrizetben; Alava és Ballasteros Generálisok közlegény fővel szolgálnak ezen seregben.“

„A' Cortesi Biztosság éjjel nappal mind egyre tartja üléseit. Júl. 2d-ika alkudozásokba telt - el. Annyira leereszkedtek, hogy az Insurgenseknek teljes bocsánatot ajánlottak, de a' mellyet ezek megvetettek,

's azt válaszolták, hogy olly árulóknak, kik a' Francia Revolutzió czélzásainak követése által a' Nemzetet egész Európa' szemé előtt le aharták alacsonyítani, nincs mit felelniük.“

„Ugyancsak Júl. 2d. egy Királyi rendelés is tétetett közönséggé, melly által Generális Morillo a' Királyi Gárda mind két Gyalog-Regementjeinek Obersteréül néveztetik, megtartván e' mellett az első Katona-osztály vezerségét.“

„Generális Riego is visszajött éjjele Madridba 's néhány Descamisadosoktól (Spányol Sansculottok) kísértetve Eljen a' Constitutzió! kiáltozás közben lovagolt fel 's alá minden utzákon. De nem kapott elegendő számú embert plánumának kivitelére. Erőszakos ostrommal ment a' Királyi palota ellen, hogy a' Királyon 's Familiáján erőt vehessen 's őket tán a' világból is kiküldhesse. Igyekezete azonban el nem sült. Egy pattantyús osztályhoz lovagolván, ekkor parancsolá, hogy a' Királyi várat 's az előtte hadirendben álló Gárdákat löjje; hanem az osztály-vezére egy Gyalog-Oberster nem engedelmeskedett parancsolatjának. „Hát nem ismer az Ur? kérdé Riego.“ — „Egyedül az osztályos Commendantsnak Generális Morillonak engedelmeskedem, felele az Oberster.“ Szó nélkül ment el Riego, 's a' mint kevés idő múlva Generális Morilloval találkozott, eleibe terjesztette, hogy a' Gárdák megtámadása iránt parancsolatot kell adni, mert azoknak magokviselte a' Constitutzióval teljességgel nem egyezik.“ — „Az effélet csak bizza rám az Ur, 's vezesse Descamisadosait!“ Innen is némán távozott el Riego, 's országlásának vége.“

„A' városi tisztség azt végzé Júl. 3d., hogy a' Királyt meg kell hívni, hogy Familiájával együtt jelenne meg a' tanácsháznál. Ezen végzés' hallására, ösz-

vegyüjté Ő Felsége tanácsát, mellynek határozása még nem tudatik. Ez a végzés csupa törvetés, mellyel a Királyt akarják megfogni, s hűséges Gárdájától eltávolztatni; — ez Párizsi volt Bíró Bailly XVId. Lajos ellen tett nyomorult szemfényvesztő-játékának majmolása.“

„A Statustanács Júl. 4d. késő estvéig tartotta üléseit, s azt végezte, hogy a Királyt arra kell venni, hogy fenyítéket nem ismerő Gárdájától váljon meg. A végzést a Statustanácsnak egy Deputatioja vitte meg a Királynak, mellyre Ő Felsége ezt felelte: „Ismeri az én Gárdám a fenyítéket; hadd vezéreljen csak én, s megláljátok, engedelmeskedik.“ Ezen felelet menyköcsapás volt a Statustanácsosoknak. Azon sokféle előterjesztésekre pedig, hogy a Fő-város minémű állapotban volna most, azt felelte Ő Felsége, hogy egy új tanácsgyűlésben, melly éjjel fog tartatni, személyesen fog jelen lenni.“

Ugyancsak a Gazette de France jelenti Júl. 11d., hogy Andalusia vidékei, nevezetesen Cordova tartománya lázadásban van a Constitutzió ellen. Egy sereg Karabélyos a lelke az ottani Royalistáknak, kikhez több Linea-seregek s még egy Tartománybeli Militzia-csapat is csatolta magát.

Francia Ország.

A Király, gyenge hurutja miatt Júl. 8d. nem ment ki St. Cloudból. De a Párisi Kamara tiszti hivatalát, melly a múlt napi ülésben elfogadott törvényeket vitte meg, még is maga elibe bocsátotta.

Ujabb tudósítások szerint a Király jobban van, s Júl. 10d. a Miniszteri-tanácsban maga praesidealt. A Királyi Fa-

miliának minden tagjai látogatásokat tettek Ő Felségénél.

Bertonnak öszveesküvési perét, részint a Niorti, részint a Saumuri Criminalis törvényszékekre igazította a Poitiersi törvényszék.

A m ó r i k a.

Hiteles kútföből tudatik, hogy a Francia Országgal kötött kereskedési-alkut, Washingtonban Amerika részéről Adams, Francia Ország részéről Neuville Urak aláírták.

P r u s z s z i a.

Berlinből Júl. 2d. Az itt lévő Universzításbeli Elöljáróság vizgálatjainak következése, hogy mintegy 30 tanuló az Iskolából kirekesztetett. Hibájok abban áll, hogy részt vettek valamely Arminia nevű, sok tekintetekben büntetést érdemlő, titkos szövetségben. Majd minden német Universzításokban voltak hasonló szövetségek, mellyek 1821d. őszszel-képviselőket küldöttek Dresdába köz-követeik gyűlésére. Ezen gyűlésben, a Német Szövetséges Státusok 1819d. esztendei gyűléseiben szoroson megtiltatott közönséges német tanulói-szövetség újra felállított és forma szerint elrendeltetett. A szövetségben való részvételt valamint az itt, úgy másutt lévő fő Iskolákban is nyomozzák és büntetik. A Boroszlói Universzitásnál egy felsőbb helyről küldött Biztos fedeztefel a szövetekezést. Az 1819diki Végzések szerint, valaki részt veszen efféle szövetekezésben, a kemény büntetés mellett, semmi polgári hivatalokra sem vétethetnek. Ezen büntetés mondatott a bünösöknek talált Tanulókra, s a Weimári Nagy-Hercegység Kormánya megfosztott a Státus hivatalától egy tisztviselőt, ki a tanulóknak szövetekezésében nagy részt vett.